

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2015)0006

Rosja, w szczególności sprawa Aleksieja Nawalnego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie Rosji, w szczególności przypadku Aleksieja Nawalnego (2015/2503(RSP))

(2016/C 300/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konstytucję Rosji, w szczególności jej art. 118, który stanowi, że sprawiedliwość w Federacji Rosyjskiej wymierzają wyłącznie sądy, oraz art. 120, który stanowi, że sędziowie są niezawisli, a podlegają tylko konstytucji Federacji Rosyjskiej i prawu federalnemu;
- uwzględniając swoje wcześniejsze sprawozdania i rezolucje w sprawie Rosji, w szczególności rezolucję z dnia 23 października 2012 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ograniczeń wizowych dla urzędników rządu rosyjskiego zamieszanych w sprawę Siergieja Magnickiego ⁽¹⁾, z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie rządów prawa w Rosji ⁽²⁾, z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie Rosji: wyroków dla demonstrantów uczestniczących w wydarzeniach na Placu Bołotnym ⁽³⁾, i z dnia 23 października 2014 r. w sprawie zamknięcia organizacji pozarządowej Memoriał (laureata Nagroda im. Sacharowa z 2009 r.) w Rosji ⁽⁴⁾ oraz zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 2 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ograniczeń wizowych dla urzędników rządu rosyjskiego zamieszanych w sprawę Siergieja Magnickiego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2012 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽⁶⁾,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie skazania Aleksieja Nawalnego i jego brata Olega Nawalnego przez Zamoskworecki Sąd Rejonowy,
- uwzględniając konsultacje między UE a Rosją dotyczące praw człowieka, przeprowadzone w dniu 28 listopada 2013 r.,
- uwzględniając istniejącą umowę o partnerstwie i współpracy ustanawiającą partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony, a Federacją Rosyjską z drugiej strony (UPiW), a także zawieszane negocjacje w sprawie nowego porozumienia UE-Rosja;
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 68 E z 7.3.2014, s. 13.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0284.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0253.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0039.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0258.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0575.

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

- A. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska – jako pełnoprawny członek Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), a także jako sygnatariusz deklaracji ONZ – zobowiązała się do przestrzegania zasad demokracji, praworządności i poszanowania podstawowych wolności i praw człowieka; mając na uwadze, że w wyniku licznych poważnych naruszeń praworządności i przyjęcia restrykcyjnych ustaw w ciągu ostatnich miesięcy istnieją poważne obawy co do wypełniania przez Rosję jej międzynarodowych i krajowych zobowiązań; mając również na uwadze, że UE wielokrotnie oferowała dodatkową pomoc i wiedzę fachową poprzez partnerstwo na rzecz modernizacji, aby pomóc Rosji w modernizacji i przestrzeganiu porządku konstytucyjnego i prawnego zgodnie ze standardami Rady Europy; mając na uwadze, że istnieje wiele spraw sądowych, w których polityczne przesłanki są wykorzystywane do wyeliminowania politycznej konkurencji i zastraszenia społeczeństwa obywatelskiego, jak również w celu zniechęcania obywateli do brania udziału w publicznych wiecech i protestach przeciwko obecnemu przywództwu kraju;
- B. mając na uwadze, że Aleksiej Nawalny konsekwentnie ujawniał ogromną korupcję na najwyższych szczeblach rosyjskiego aparatu państwowego; mając na uwadze, że pierwszy wyrok sądowy z lipca 2013 r., skazujący go na pięć lat więzienia, postrzegano jako polityczny; mając na uwadze, że w lutym 2014 r. Aleksieja Nawalnego umieszczono na dwa miesiące w areszcie domowym, zaś w marcu 2014 r. założono mu bransoletkę elektroniczną, aby monitorować jego działania;
- C. mając na uwadze, że we wrześniu 2013 r. Aleksiej Nawalny zdobył 27 % głosów w wyborach na mera Moskwy, stając się jedną z najważniejszych postaci rosyjskiej opozycji wobec Kremla;
- D. mając na uwadze, że drugi wyrok wobec Aleksieja Nawalnego był spodziewany w dniu 15 stycznia 2015 r., lecz w niewytłumaczalny sposób sąd przesunął ten termin na dzień 30 grudnia 2014 r., gdy większość Rosjan była skupiona na świętowaniu Nowego Roku; mając na uwadze, że identyczną technikę – przyspieszenie terminu – zastosowano wobec Michaiła Chodorkowskiego;
- E. mając na uwadze, że sytuacja pod względem przestrzegania praw człowieka w Rosji w ostatnich latach dramatycznie się pogorszyła, a rosyjskie władze przyjęły serię aktów prawnych zawierających niejednoznaczne przepisy, które wykorzystuje się do dalszego ograniczania działań opozycji i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego oraz do utrudniania korzystania z wolności słowa i zgromadzeń;
- F. mając na uwadze, że w ostatnich latach ustawodawstwo dotyczące organizacji pozarządowych oraz wolności zgromadzeń wykorzystywano do tłumienia działalności społeczeństwa obywatelskiego, dławienia opozycyjnych opinii politycznych oraz nękania organizacji pozarządowych, demokratycznej opozycji i mediów; mając na uwadze, że na mocy ustawy dotyczącej „zagranicznych agentów” de facto zamknięto niezależną organizację obrońców praw człowieka „Memorial”; mając na uwadze, że wdrażanie tej ustawy obejmowało surowe działania mające uniemożliwić działalność organizacjom społeczeństwa obywatelskiego – w tym organizacji „Matki Żołnierzy” – i zniechęcić je do dalszej pracy;
- G. mając na uwadze, że pod koniec grudnia 2014 r. ministerstwo sprawiedliwości Federacji Rosyjskiej w znacznym stopniu zmodyfikowało listę „zagranicznych agentów”, umieszczając na niej szereg organizacji zaangażowanych w ochronę praw człowieka, w tym Centrum Sacharowa, w ten sposób utrudniając zwłaszcza ich działalność oraz ochronę praw człowieka w Rosji;
- H. mając na uwadze, że liczne procesy i postępowania sądowe toczące się w ostatnich latach, takie jak sprawy Magnickiego, Chodorkowskiego czy Politkowskiej, postawiły pod znakiem zapytania niezawisłość i bezstronność instytucji sądowych Federacji Rosyjskiej; mając na uwadze, że takie głośne przypadki jak sprawa Aleksieja Nawalnego to jedynie najbardziej znane poza Rosją przykłady świadczące o systemowej niewydolności rosyjskiego państwa w odniesieniu do utrzymania rządów prawa i sprawiedliwego traktowania swoich obywateli; mając na uwadze, że aktualna decyzja sądu stanowi motywowaną politycznie próbę ukarania Aleksieja Nawalnego jako jednego z najbardziej znanych oponentów rządu;

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

I. mając na uwadze rosnącą potrzebę prowadzenia – przy poparciu wszystkich państw członkowskich – stanowczej, spójnej i kompleksowej polityki UE wobec Rosji, w ramach której wsparcie i pomoc będą oparte na stanowczej i uczciwej krytyce;

1. wyraża najgłębsze zaniepokojenie faktem, że w Rosji prawo jest wykorzystywane jako instrument polityczny; podkreśla, że skazanie uznanego prawnika, działacza przeciw korupcji i aktywisty społecznego Aleksieja Nawalnego na 3,5 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu, a także skazanie jego brata Olega Nawalnego na 3,5 roku pozbawienia wolności było oparte na bezpodstawnych zarzutach; stanowczo ubolewa nad faktem, że sprawa sądowa wydaje się mieć podłoże polityczne;

2. z niepokojem zauważa, że chociaż Aleksiej Nawalny przebywa poza więzieniem, jego brat Oleg Nawalny jest obecnie osadzony w więzieniu, co budzi obawy dotyczące ewentualnego politycznego wykorzystania członka rodziny do zastraszenia i uciszenia jednego z liderów rosyjskiej opozycji, Aleksieja Nawalnego; przypomina, że jego brat Oleg, ojciec dwójki małych dzieci i były dyrektor państwowej poczty, nigdy nie odgrywał roli w rosyjskiej opozycji;

3. wzywa rosyjskie instytucje sądowe i organy ścigania do pełnienia swoich obowiązków w sposób bezstronny, niezawisły i wolny od politycznych ingerencji, a także do zapewnienia, aby postępowanie sądowe w sprawie Nawalnego i we wszystkich innych dochodzeniach i procesach przeciwko działaczom opozycji spełniało międzynarodowo przyjęte normy; podkreśla znaczenie zadbania o to, aby orzeczenia sądowe były wolne od politycznych ingerencji, niezależne i podejmowane z pełnym poszanowaniem praworządności;

4. w pełni popiera walkę z korupcją w Rosji zainicjowaną przez Aleksieja Nawalnego oraz starania narodu rosyjskiego na rzecz porozumienia zapewniającego demokrację, pluralizm polityczny, jedność i poszanowanie praw człowieka;

5. jest zdania, że Federacja Rosyjska, jako członek Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, powinna wywiązywać się z podjętych zobowiązań; zauważa, że ostatnie wydarzenia idą w kierunku przeciwnym do rządów prawa i niezależności sądownictwa w tym kraju;

6. wzywa przewodniczących Rady i Komisji oraz wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby nadal uważnie śledzili takie przypadki, poruszali te kwestie w różnych formach i na różnych spotkaniach z przedstawicielami Rosji oraz składali Parlamentowi sprawozdania z rozmów z władzami rosyjskimi;

7. podkreśla, że wolność zgromadzeń gwarantuje w Federacji Rosyjskiej art. 31 rosyjskiej konstytucji oraz Europejska konwencja praw człowieka, której Rosja jest sygnatariuszem, a zatem władze rosyjskie są zobowiązane do jej przestrzegania;

8. apeluje do Rady o opracowanie jednolitej polityki wobec Rosji, w której 28 państw członkowskich UE oraz jej instytucje zostaną zobowiązane do prezentowania wspólnego i zdecydowanego stanowiska w sprawie roli praw człowieka w stosunkach między UE a Rosją, a także w sprawie konieczności zaprzestania w Rosji ograniczania wolności słowa, zgromadzeń i stowarzyszeń;

9. zwraca się do wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel o opracowanie w trybie pilnym kompleksowej strategii wobec Rosji, mającej na celu zachowanie integralności terytorialnej i suwerenności państw europejskich, przy jednoczesnym umocnieniu zasad demokratycznych, poszanowania praw człowieka i praworządności w Rosji;

Czwartek, 15 stycznia 2015 r.

10. wyraża głębokie zaniepokojenie nieustającą falą ataków na niezależne organizacje praw człowieka i grupy społeczeństwa obywatelskiego w Rosji, co jest kolejną oznaką tłumienia niezależnych głosów, która to tendencja budzi coraz większe zaniepokojenie Unii Europejskiej; apeluje do Komisji i ESDZ, aby w związku ze zbliżającym się etapem programowania instrumentów finansowych UE zwiększyły pomoc finansową dla rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego za pośrednictwem europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie oraz fundusze przeznaczone dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i samorządów, a także by objęły instrumentem partnerstwa forum społeczeństwa obywatelskiego UE-Rosja w celu zapewnienia trwałego i wiarygodnego wsparcia długoterminowego; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Gubernatorów Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji umożliwiającą rozszerzenie jego działań na Rosję;

11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej.
